

bliver ganske vist ikke ubeløst, fordi Eleven skal examineres af en Fremmed; Læreren kan ganske vist desuagtet virke med samme Energi og Ohygighed; men et Spørgsmaal er det, om der ikke i det Forhold, man vil istandbringe, er Noget, som i en vis Grad tvinger ham bort derfra, om ikke Hensynet til Examen vil virke lammende og hæmmende ind paa hans Underviisning. Og endelig skal der være To om den Ting; det er ikke Nok, at Læreren virker med Iver; Læreren er kun Saaemand, men Eleven skal følge med, der skal ogsaa hos Eleven være en Villighed og Tilbøjelighed til at gaae den Vej, som Læreren gaaer, der skal være et vist aandeligt Tillidsforhold mellem de To, som ikke kan forstyrres, uden at Underviisningen lider derved. Naar nu Eleven veed, at han om et Aar skal underkaste sig en Examen, at denne Examen har Indflydelse paa hans fremtidige Stilling, og at det ved denne Examen fortrinsviis, eller, saa at sige, ene og alene kommer an paa, at han kan præstere en vis Deel positive Kundskaber, saa troer jeg, det er givet, at hans hele Tanke og Sind vil blive rettet derpaa, at han vil styde tilside alt det Andet, som maaskee netop er det, der vilde bære den bedste Frugt for ham i hans kommende Virksomhed. Det er denne Indflydelse, og denne skadelige Indflydelse, som jeg troer, at en Examencommission i den Form, hvori den er foreslaaet, vil have, medens jeg paa den anden Side troer, at den Control, som man vil udøve med Hensyn til de forskjellige Anstalter, at den Rigelighed i Bedømmelsen, som man vil opnaae, kan opnaaes derved, at den egentlige Bedømmelse lægges hen til en, uafhængigt af de forskellige Anstalter, bestaaende Commission. Forskjellen er virkelig ikke meget betydelig med Hensyn til Prøven; men, med Hensyn paa dennes Virkning tilbage paa Underviisningen, er det min fulde Overbeviisning, at den Form, vi have foreslaaet, vil være langt at foretrække fremfor den af Udvalget foreslaaede. Naar der af et æret Medlem, som sidder her foran mig (Casse), blev gjort opmærksom paa, at den Ordning, for hvilken jeg nu i en vis Henseende tager Ordet, og som tidligere er bleven indført ved de lærde Skoler, allerede ved disse havde fundet Mod-

stand, og at der hævdede sig mange Stemmer for at forandre den og vende tilbage til det Tidligere, saa troer jeg, at det ærede Medlem ikke ganske kjender disse Forhold. Det er ganske vist, at der har hævet sig saadanne Stemmer; men hvorfor? Grunden, hvorfor man har ønsket en Forandring, er virkelig ikke den, at man troer, at Underviisningen i og for sig lider ved den nuværende Ordning, men er at søge i ganske andre Hensyn, blandt andet i Hensynet til, at den Control, som nu er indrettet ved, at vedkommende — navnlig private — Anstalter præstere, hvad der skal præstere, ikke ansees for at være tilstrækkelig. Saaledes har idetmindste jeg opfattet den Bevægelse, som i den Henseende har gjort sig gjældende. Hvad angaaer de øvrige Forslag, da skal jeg ikke dvæle synnerligt længe ved dem. De Forslag, jeg har tilladt mig at stille, ere allerede ved det, der er blevet bemærket imod dem, bleve bekendte. De ærede Medlemmer ville let selv kunne indsee, hvorfor man foretrækker, at denne Examen ikke knyttes til et enkelt Sted, men afholdes paa de nævnte 3 forskjellige Steder hvert Aar. Det er naturligviis af Hensyn til de vedkommende Elever, som skulle indstille sig til Examen, og dernæst, fordi det kan have sine gode Sider, at der i større Kredse vækkes Interesse for og Kundskab til de Forbringere, der stilles til en saadan Examen. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvad Tid Examen skal afholdes, skal jeg ikke nægte, at Juli Maaned forekommer mig at være den alleruheldigste Tid. Det er blevet bemærket, at i den Tid staae de fleste Kræfter og de fleste Localer til Raadighed; men Tidrummet før den 20de Juli ligger netop i en Tid, da der overalt i Landet i dets Heelhed afholdes Examina, og Skolerne kræve da ikke alene deres egne Læreres, men desuden en Mængde Censurers Medvirkning, saa jeg troer, at det ved Afholdelsen af de her omhandlede Examina i Juli Maaned vil være umuligt at benytte mange Kræfter, som man ellers kunde benytte. Jeg har derfor troet det rigtigt at henlægge Afgjørelsen med Hensyn til Tiden til Ministeriet, idet jeg aldeles ikke tvivler om, at Ministeriet, saaledes som ved Afholdelsen af andre Examina, hvert Aar betimeligt vil